

lődés az érintkezés nyelvén a magyart teszi, melyre már az iskola megtanítja a fiatal nemzedéket s mely nyelvismeret ily helyeken nem vész el, mint a falvakban, hol nem lehet a magyar beszédet értékesíteni s azt a fiatalság az életben ismét elfelejti, hisz a falvakban még az értelmiség is kénytelen a munkásnép kedvéért annak nyelvén beszélni. Tanubizonyosságunk erre jelen évi statisztikai adataink!

Sőt ki kell mondanunk, hogy városaink érdekében állami gondozással, törvényekkel is többet kell tennünk. Megváltozott helyzetünkben nem a vidék lévén többé erősségünk, s nem a földesuri hatalomszó a nép irányítója, hanem a polgári szabadság, ennek magyar nemzeti irányban legalcalmasabb ápolói: a városokban kell keresnünk jövőnk biztosítékait!

Politikailag fontosabb jogokkal kell ezeket felruháznunk, hogy városi polgárrá és képviselővé lenni ambícióját képezze polgártársaink jobbainak!

Tegyünk a népért.

II.

Az 1—2 frnyi beiratási díjából begyűlt tartaléktőke pedig biztosítékot fog nyújtani arra, hogy a szövetkezet szenvedhető anyagi károk esetében is tovább fennállhasson. Juthatna még az által is pénzhez, ha az illető községben a tanító buzdítására iskolatárkarékpénztárak állíttatnának fel s a gyermekek ide beadott fillérei gyűmölcsözőleg a szövetkezethél helyeztetnének el.

Az igazgatóság tagjai közül elég lenne a pénztárnokokot díjazni évi 100—120 forinttal, melylyel az a heti néhány óra, miáltal teendőket kellene végeznie, eléggé volna díjazva. Így a kezelési költségek alig érezhető csekély összegre rugnának.

Az anyagi alap könnyen meg lenne teremthető és ezzel a kicsinynek lát-

jes egészségben, annak minden költségszerű szépségeivel, s nyelvemlékeivel együtt állapítani.

Mentsük meg tehát a még megmenthetőket: lessük el a nép ajkáról úgy amint azok előadatnak, s közöljük minden kommentározás nélkül. A nyelvemlékek iránt érdeklődő tudós majd kiaknázza azokból a valódi kincset. Eltávolítja majd azt a tenyészetet, mely nem hozzá tartozik; elkülöníti majd mindazon elemeket, melyek idegen betolakodás jellegével bírnak; kiválasztja mindazt, mit a misztérium költészetébe idegen kezek csempésztek be; s ekként teljes egészében élénk állítja, élénk varázsolja azt a misztériumot, mely mint liturgiai kiegészítő rész ájtatos mulatságát képezte a középkor fiainak.

De nemcsak nyelvészeti és irodalmi szempontból tartalmaznak ama még ismeretlen, még fel nem kutatott karácsonyi misztériumok kincseket, hanem történeti szempontból is megbecsülhetlen adatokat szolgáltathatnak.

Hány olyan karácsonyi misztérium lehet, melyben a katolikus egyházi

szó összeggel a jövőre nézve kiszámíthatatlan eredmények éretnének el.

Felszabadulnának a tagok az üzörások kezéből, nyereségre spekuláló pénzintézeteknek sem lennének kiszolgáltatva, hanem támaszkodhatnának teljes bizalommal a szövetkezetre, melynek célja nem az anyagi haszon, hanem a szükölködők segélyezése s a törekvő emberek buzdítása. Az által, hogy kölcsönt csak a tagoknak ad, a falu majdnem minden lakóját bevonhatja magába, kik a heti pár krajczárt szívesen megfizetik az ebből reájuk háramló hasznokért. És mivel kölcsönt csak józan célokra ad, minők gazdasági beruházás, elpusztult háziállatok pótlása, betegségben szenvedők családjának fenntartása stb., a könnyelmű kölcsönöktől visszatartja tagjait s megkövetelvén tőlük, hogy pontosan fizessenek, mert ha nem kizáratnak a tagok közül: rászorítja adóssáit a pontosságra, kötelesség teljesítésre. Ha az adós tudja azt, hogy neki bizonyos időben fizetnie kell, okvetlenül igyekszik megfeszített munkával is kiteremteni a tartozást, tudva, hogy hitele megújítatni nem fog, csak kiváló méltánylást érdemlő esetben.

Igy minden tag megszokja a rendet, pontosságot, mert hetenként mindig kell fizetnie üzletrészebe, ha jogait elveszíteni nem akarja s ezért félreteszi mindig nélkülözhető garasait, hogy kötelezettségének saját érdekében eleget tegyen. Lassanként természetévé válik a munka, takarékoság és egész lényé átalakul. Tudja, hogy bármily kis összeget elhelyezhet hasznosan, ennek folytán azt ahelyett, hogy mint most teszi — elpredálná, beteszi oda, hol még ily kicsiséget is elfogadnak, sőt fizetnek utána. Ma a kis heverő tőkék, a krajczárok mind elkallódnak s ezer szerencse, ha nem páliakára keinek el, hogy ezáltal az erkölcsi romlás, renyhség és munkátlansági hajlam pénzen vásároltassék meg.

Abban áll a hitelszövetkezetek ki-

énekek mellett a protestans zsoltárok és énekek akkordjai csendülnek meg. Ezek biztos következtetést hagynak arra nézve, hogy az illető helyeken a felekezeti türelmesség talán már évszázadok óta gyakoroltatott.

S hány olyan misztériumi jelenetet puhatolhatunk még ki, melyek az egyes vidékek epochális eseményeire deríthetnek nagyobb világot.

De nem folytatjuk tovább, mert ezek fejtegetése igen messze vezetne el bennünket.

Midőn tehát az ez iránt érdeklődők figyelmét és buzgóságát ujjal felhívjuk, még csak azon örömlőknek akarunk kifejezést adni, hogy újabb időben nagyon sok helyen ismét felkarolták a régi karácsonyi misztériumok előadását.

De hogy ezen misztériumok őseredetiségükben adassanak elő, azt csak úgy érhetjük el idővel, ha az itt-ott rejlő, napfényre kerülő, gyöngyszemeket egyenként kutatjuk fel, s kincseket érő füzérbe kötjük össze

Corydon.

számíthatatlan becse, hogy nemcsak ártalmatlan és gyors segélyt nyujtsanak a nyomorban levőknek, hanem hogy a rend, takarékoság, kötelességteljesítés és becsület érzéseit csepegtetik a tagokba, mert a ki nem ilyen: kizárják kebelükből s ezáltal nemcsak anyagilag sujtják, hanem a falu elitlésének is kiszolgáltatják mint olyan embert, ki nem méltó, azaz hogy szövetkezeti tag legyen.

Nemcsak hogy nem törekednek nyereszkedésre a hitelszövetkezetek, de sőt azt teljesen kizárják programjukból mint olyant, mely magasabb erkölcsi utjakkal ellenkezik.

Másik nagy előnyük, hogy tagjainak minden héten rendszeren — vasárnap délután — össze kell jönni közgyűlésre és ennek betartása is oly szigorúan megköveteltetik, hogy a többi izben elmaradók kizáratnak.

A gyűlésen összejöve a község tisztességes eleme egymással, a gyakori érintkezés, közös érdekek, egyenlő szövetkezeti jogok csak növelik kölcsönös bizalmukat, vonzódásukat, szeretetüket s lehetővé válik a közhasznú dolgok több oldalról megvitatása. Megbeszélhetők lesznek a gazda ember mellékkereseti forrásai, minők a barontenyésztés, gyümölcsözés, méhészet, házi, fonó- és szövőipar és az illető vidék netalán más kínálkozó jövedelemforrásai, melyekért egyesült erővel, egyesített tőkével hasznosan tehetnek kezdeményező lépéseket. Egyesülhetnek vízenyős helyek lecsapolására, száraz helyek esatornázására, vagy eszközölhetik bizonyos szüküségleteknek közös bevásárlását, hogy így olcsóbban jobb cikkekhez jussanak.

De hogy a nép ne legyen kiszolgáltatva tudatlan vagy önző emberek vezetésének, kik vagy nem érhetnek el semmit, vagy pedig csak saját hasznukat tekintik. E mozgalom élére a papoknak kell állani, kik a tudással a fedhetlen jellemet s a beljök helyezett általános bizalmat egyesítik.

Igyekezzenek ők kivívni érdemeik által a vezérő szerepet s ha mindenik megteszi kötelességét: egy oly hatalmas községi hitelszövetkezet hálózat fog létesülni, mely a mi népünket is oda emeli, hol állanak a szerencsésebb nyugat kisbirtokosai, papjaink pedig, kik ezt kivívták — kifogják vele nemcsak a jelen, de a jövő nemzedékek háláját is vivni.

Azonban a cél bár nagyon meg lenne közelítve a községekben külön isoltán működő hitelszövetkezetek által is végkép csak az által érhető el, ha e sok külön szövetkezet összhangzó organismust képez egy nagyobb, erősebb szövetkezet támogatása, utmutatása mellett.

Ez okból szüküségessé lenne, hogy a mint a pestmegyei községi hitelszövetkezetek által gyámolittatnak, úgy a most létrejövők is egyesüljenek egymással közös működésre egy központi hitelszövetkezet kebelében. Ezért helyes volna, ha az egyházmegyék — esperességek — előbb elhatároznák, hogy községeikben községi hitelszövetkezeteket létesítsenek s azután felkérnék az egyházkerület igazgató-ta-

nács — illetve káptalan — támogatását, hogy az egy központi hitelszövetkezetet alkosson, melynek tagjai lennének részvényeik folytán a községi hitelszövetkezetek valamennyien s lehetne tagja az egyházkerületen — püspöki megyén — mint alapítón kívül bármely más alapító is.

Az egyházkerületek — püspöki megyék — támogatása mellett a községi hitelszövetkezetek mind megizmosodnának és ha az egyházkerületek, illetve püspöki megyék az erkölcsi támogatáson kívül anyagilag is segítenék a szövetkezeteket heverő tökéiknek, kötvényeiknek náluk való elhelyezése által: nemcsak a földmives nép vagyoni és morális fejlődését mozditanák elő, hanem még maguknak is szereznének hasznot, mert kötvényeik azon kamatokon kívül, miket eddig gyümölcsöztek, ezen elhelyezés által még bizonyos százalékot jövedelmezhetnének is.

Vagy ha egy központi hitelszövetkezetnek ily alapokon való megalkotása vihető keresztül, az igazgatótanácsot, illetve káptalant arra kell kérni, hogy valamely solid alapokon nyugvó nagyobb banknál eszközölje ki, hogy ez a községi hitelszövetkezetek egyesítése által központi hitelszövetkezet gyanánt egy külön osztályt nyisson a maga kebelében, melynek szintén lehetne bárki alapító tagja. Nagyban biztosítaná a sikert, ha az illető bank törvényes alapokon kellő biztosíték mellett a községi hitelszövetkezeteket a váltó-kölesön kedvezményében részesítené s a hitelnyitáson kívül kieszközölné azt is, hogy az ott működő hivatalnokok mérsékelt díjazás mellett koronkint megvizsgálják a községi hitelszövetkezetek ügy- és számvitelét s az ezeknél működő tisztviselőknek utmutatással szolgáljanak, tanácsot adjanak.

A központi hitelszövetkezet megalkotása körül bármelyik expedienst fogadja el kiindulási alapként az igazgató tanács illetve a megyés püspökség megmarad egy nagy fontosságú feladata a községi hitelszövetkezetek kezdeményezésére vonatkozólag is az egyházkerület igazgatóságának.

A papok neki vannak alárendelve, tőle függenek, ráhallgatnak és ha saját maguktól nem is tennék meg a lépéseket szövetkezetek alakítására vagy azért mert nem lennének meggyőződve azok horderejéről, vagy mert egyéb okok kárhóznának tétlenségre ha felettes hatóságuk által szólíttatnának fel a kezdeményezésre, kétélyeik eloszolnának és a cselekvés terére lépne valamennyi.

Ezért lenne feltétlenül szükséges, hogy az egyházkerületi kormányzó hatóságok felekezeti külömbiség nélkül felszólítsák a saját papjaikat, tanítóikat, hogy a szövetkezetek létesítésére vegyék igénybe a községben birt befolyásukat s tegyenek meg azért mindent, mit erejük bír, erejük megenged.

Az egyház az a szervezet, melynek minden kis faluban értelmes, művelt, jellemes közegei vannak, kikre ezen tulajdonságaiknál fogva biztosan lehetne bízni az ügyet. Tagjai behálózák az ország legutolsó zugát; eszök s erköl-

cseik folytán legtöbbet ők tehetnek a nép érdekében s egész bizalommal ez csakis irántuk viseltetik.

Az államtól, megyétől nem lehet várni ez ügy sikeres felkarolását, mert bár tisztviselői neki is vannak mindenütt: ezek legtöbbször egy különböző értelmiségű, felfogású, egymással gyakran viszálgató testületet képeznek a legkisebb községben is, kik hivatalos teendőikkel különben is annyira elvannak foglalva, hogy a kormány vagy megyei hatóságok felhívására nem szívesen vállalnak díjazás nélkül még több teendőt magukra. De meg a nép is inkább bizik oly intézmény üdvös voltában, melyet papja által lát kezdeményeztetni, mint az olyanban melynek élén a végrehajtásról, adószedéssről kelleetlenül megismert politikai előljárósságot látja.

Ezért vegye az egyház kezébe a községi hitelszövetkezetek ügyét, mert igazi hivatását az által teljesíti ha közegei nem csak szóval hirdetik a jó erkölcsöket, hanem a gyakorlati kereszténység elveit követve az életben is igyekeznek megalkotni oly intézményeket, melyek az anyagi jólét megteremtése mellett a keresztényi erények felébresztésére szolgálnak: józanéletűvé, munkássá, takarékosná és erkölcsössé téve a népet.

Neveljék már az egyházi tanítézetek is oly irányban növendékeiket, hogy azok a hitelveken kívül azon tanokat is megismerjék, melyek gyakorlati alkalmazása a népnek anyagi és erkölcsi üdvére szolgál, hogy midőn apostolokként az életbe kibocsátják őket, nemcsak a szószék és katedráról hirdessék a magasztos elveket hanem azokért a gyakorlati téren is tudjanak minél többet tenni.

Dr. Gidófalvy István.

Kérelem az emberbarátokhoz!

Epítsünk gyermek-menházat! Dicsőségesen uralkodó Ő császári és apostoli királyi Felsege I. Ferencz József és az ország védangyala Erzsébet királyasszony ezüstmenyegzőjének emlékéül a társadalom áthatva az alattvalói hála és lelkesedés szent érzelmeitől, 1879. április 24-én, a „Fővárosi szegény gyermekert-egylet“-et alapította.

Czélja ezen egyesületnek: vallás és nemzetiségi külömbiség nélkül az ország bármely részéből szegény sorsu árva kisdedeket a nyomor és az elzüllés romboló köréből kimentve, a közjótékonyosság hathatós védelmé alá helyezni.

A „Fővárosi-szegény-gyermekert-egylet“ 12 év óta ezen nemes czél megvalósításán fáradozik és a társadalom rokonszenves támogatása mellett már több év óta saját intézeti házában 200 árva gyermeknek, kiknek családi tüzhelyük nincs, menhelyet nyújt, azokat táplálja, ruházza és magy ar szellemben neveli.

Az intézet házában a jelenleg rendelkezésre álló termekben csak 200 gyermek helyezhető el, s így helyszüke miatt évente több százra menő gondozásra érdemes elhagyott gyermektől

kell a főlvetel jótéteményét megtagadni. Szivszaggató és elszomorító jelenetek ismétlődnek évente, midőn a teljes létszám miatt az intézet kapuit több mint 600 biztos pusztulásnak kitett gyermek elől el kell zárni.

A rendelkezésünkre álló statisztikai adatok és azon érdeklődés alapján, melylyel az elutasított gyermekek irányában is viseltünk, konstatálhatjuk a lesújtó tény, hogy míg az intézetünkben elhelyezett gyermekek közt a halandósági arány 10 évi átlagot véve 1%-nál többet nem tesz ki, addig az elutasítottaknak minetgy 50%-a elvész.

Hogy e fiatal csemeték, mint az oldott kékék el ne pusztuljanak, lehetőség szerint a „Fővárosi szegény-gyermekert-egylet“ a rendelkezésére mintegy 500 □ ölet képező telkén még egy újabb épületet emel, melyben legalább még 200 árva gyermek elhelyezhető léssen.

A „Fővárosi szegény-gyermekert-egylet“, a nagylelkű anyákhoz és apákhoz, kik gyermekeiket nevelték, kik a csecsemő kor száz veszedelmétől óvták meg őket, virrasztottak bölcsőjük felett, gyönyörködtek első lépésükben és a gyermek fejlődésének minden bú-baját és gyönyörét élvezték, dadogásától első megszólalásáig — és minden nemesen érző emberbaráthoz fordul azzal a hazafias kérelemmel, hogy egy új menház építését becses adományával támogatni kegyeskedjék.

Őök, nemes emberbarátok, s a könyvek felszárításában varázs kezű önzetlen honleányok, nem lehetnek közönyösek azon árva gyermekek iránt kiknek bölcsőjét és első lépését a szülői szeretet, az anyagi jólét melegítő sugarai nem érik, kik elvesznének, ha a könyörület, a felebaráti szeretet templomai őket be nem fogadnák.

Az emberbaráti szeretet és az elhagyott szegény árvák nevében kérjük e nemes czélt akár a legcsekélyebb összegű adománnyal is előmozdítani, mely adomány a menház kiadandó évkönyvében, a hírlapokban és az alább nevezett pénztézet által egyenként nyugtáztatni fog. E végett kérjük, hogy a nevek olvashatóan irassanak.

A kegyes adományokat legczélszerűbben a „Magyar országos központi takarékpénztár“ címére (Budapesten, IV., Deák Ferencz utca 7 sz.), küldeni kérjük, mely intézet a pénz kezelését, tekintve a nemes czélt, átvenni szíves volt.

A z e g y l e t e l n ö k s é g é n e k m e g b i z á s á b ó l:

Bischitz Dávidné, Brankovits György, Déri Ernő dr., Eröss S. dr., Falk Zsigmond lovag, Faragó Gyula dr., Fenyvessy Ferencz orszg. gy. képvis., Gerlóczy Károly kir. tanácsos, Gerő Viktor tanár, Grósz Sándor dr., Grüner Dávid, Horthy Józsefné, Jakabffy Istvánné, Kiss József dr., Királyi Pál orszg. gy. képvis., Kohányi Sámuel tanár, Murányi Ármin dr., Mezey Lajos dr., Mangold Henrik dr., Oldal János igazgató, Ormay Józsefné, Barátosi Porzolt Gyula, Radocza János orszg. gy. képvis., Schönfeld Hermanné, Schwartz Gyula dr., Singer Mihály dr.,

Sterk Sándor, építész, Szászy László kuriai bíró.

Nyilatkozatok a gyermekmenházról.

A „Fővárosi szegény-gyermekkertegylet meg van szorulva. Ez annyit jelent, hogy sok a szegény gyermek, ki ápolásra és támogatásra szorul. Segítsétek az egyletet, hogy az segíthesse ezeket az elhagyatott lelkeket, mert a gyermekek is olyanok mint a virágok, eihervadnak, elfonyadnak, ha az emberkertészek fel nem karolják a csemetéket. Fekete József.

Nem az az árva, akinek apja- anyja elhalt, hanem az, aki magára hagyatva bolyongja át az életet s nem talál rokon kebelre, mely magához ölelné, rokon szivre, mely vele érezni tudna. Hevesi József.

A kicsinyekben van a Hazánk nagysága. A kicsinyeket nevelve Hazánkat neveljük nagygyá. Jókai Mór.

Egy megmentett gyermek hajdan egy egész népet kivezetett a szolgaság földéről és megmentéseért halhatatlanná tette Faraó névtelen leányát. Hölgyeim, ne szalaszszák el az alkalmat, egy gyermek, akit megmenteni segítenek, önöket is halhatatlanná teheti. Kabos Ede.

Habár erszényem most sovány és vékony, Pazar leszek ma 's szerfelett jótékony, Gyermeknyomor e szívet is meghatja, És kész vagyok akármily áldozatra. 'S mivel nem kérnek pénzt, kenyeret, csizmát, Részvéből im adok egy aforizmat. Palágyi Lajos.

A legkevesebb jó, a mit az ember tehet az, hogy aforizmat ír a jótékony-ságról jótékony czélra. Rákosi Jenő.

A hány gyermeket megmentünk, annyi angyaltól fosztjuk meg a mennyországot. És mégis a mennyek Urának tetsző dolgot mivelünk, ha a kis angyalokat megtartjuk a földnek. Rákosi Viktor.

IRODALOM.

Laufer Vilmos budapesti könyvkiadónál megjelent új műveket ajánljuk a közönségnek megvételre: Beszélyek távoli viágrészekből. Cambe és Cooper után fordította György Ilona. 5 színnyomatu képpel, Tartalma: Cortez Ferdinánd Mexikó meghódítója. Tört. beszély Campe J. H. után. — Pizarro Ferencz. Peru meghódítója. Tört. beszély Campe J. H. után. — Wolston M. Az amerikai Robinson. Elbeszélés Cooper után. — A vörös kalóz. Elbeszélés az ifjuság számára Cooper után. Ára kötve 1 frt 40 kr. Columbus Kristóf Amerika felfedezője, Melrose. A képeivel. A magyarázó szöveget írta Cristian V. Ára kötve 1 frt. 20 kr. Bogárgyűjtő (a kis). A bogarak ismeretése és utasítás azoknak gyűjtésére. A német eredetiből fordította Bein Károly tanár. 4 színnyomatu táblával. Ára 1 frt. Messze nyugaton. Elbeszélések Észak és Délamerikából. Az ifjuság számára írta Pajeken Frigyes, fordította György Ilona. 4 színnyomatu képpel. Ára barna vászonkötésben 2 frt 40 kr. Virágok az utfélen. Öt elbeszélés fiatal leányok számára, írta

Ludwig Julia, átdolgozta György Ilona, 4 színnyomatu képpel. Ára szürke vászonkötésben 2 frt 40 kr. Kedves Piczikéinknek. Külsője egy palatáblához igen hasonló. 15 képes táblával és egy szöveglappal a szemléleti tanításhoz. Ára egy csinos tokban 2 frt.

*

A Divat Szalont, melynek legutóbbi száma is rendkívül díszes kiállításban és válogatott tartalommal jelent meg, ajánlják olvasóink figyelmébe. Az egyetlen divatlap, mely úgy a főrangú, mint a középosztálybeli művelt hölgy minden igényének megfelel. Nemcsak divatképeiben, (két színezett is minden számhoz) mintáiban és magyarázataiban nyújt majdnem kétszer annyit, mint más hasonló irányulapok, szépirodalmi része is oly terjedelmes, hogy teljesen pótol egy külön szépirodalmi lapot. Divatrésze leghibetlenebb az uralkodó divatnak. útmutató a jó ízlés és takarékoság fontos kérdéseiben. Szerkesztője Fanghné Gyujtó Izabella. Szépirodalmi közleményeit a magyar irodalom elsőrangú tehetségei írják a két teljes ivre terjedő szépirodalmi részbe, melynek szerkesztője Szabóné Nogáll Janka. A lap nyomdai kiállítása megfelel a belső értéknek díszére válik a magyar könyvnyomtató iparnak. A Divat Szalon nemcsak legdíszesebb, legértékesebb női lapunk, hanem a legolcsóbb is. Ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Előfizetések a Divat Szalon kiadóhivatalába Budapest. Gizella-tér 1. sz. címezendők. — Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. (445)

HIREK.

Lapunk mai száma a karácsoni ünnepek folytán vasárnap helyett ma 24-én csütörtökön jelent meg.

*

Ő felsége a királyné születésnapja alkalmából ma, 24. é. délelőtt Schäffer apát ünnepélyes istentiszteletet tartott a helybeli róm. kath. plébánia templomban, melyen a vármegye tisztikara Rónay Jenő főispán vezetése alatt, a pénzügyigazgatóság Talapkovics Vazul, pénzügyigazgató s a helyőrség tisztikara, valamint a hovédttisztikar Petrovics őrnagy vezetése alatt testületileg vett részt.

*

Személyi hír. Személyesen győződünk meg, hogy barátainak, ismerőseinek, és a nagy közönségnek öröme, megyénk kiváló férfia, Dániel Pál országgyűlési képviselő egészsége javult és megnyugtató és az ünnepek után Budapesten a fontosabb tanácskozásokban személyesen részt fog venni. (—a.)

*

Boldog ünnepeket. Immár a huszadik éve annak, hogy a szeretet nagy ünnepe alkalmából igaz szívből jó kívánatainkat elmondhatjuk olvasóinknak, és e szép napokban, a melyekben a legelzárkzottabb szív is meg-

nyilatkozik és a legfáradtabb lélekben is felcsillan az öröm egy halvány sugára: mint hűséges, régi, jó barát járulhatunk olvasóink tűzhelyéhez, hogy résztvegyünk örömeikben és velük együtt reménykedjünk és bizzunk a szebb jövőben. Különös meghatottsággal és ragaszkodással mondjuk el e jókívánásainkat most, a midőn magunk is egy nagy változás, egy új élet küszöbén állunk, melylyel, úgy hisszük, egy szebb, fényesebb kor-szak derül fel az öreg „Torontál“-ra. A feladatok ugyanis, a melyek ránk hárulnak, a munka melyet végeznünk kell, sokkal nagyobb és sokkal bonyolultabb, semhogy sikeresen volna megoldható és végezhető azokkal a szerény és kötött eszközökkel, a melyekkel egy hetilap dolgozik. Reméljük, hogy fáradságunkat siker koronázza, hogy a felmerülő nehézségeket legyőzhetjük és hogy a hetenként megjelenő vénhedt és elaggott „Torontál“ megszüntével, annak becsületes és kegyelettel őrzött hamvaiból Phönikként fog életre kelni és diadalra jutni az új, naponként megjelenő „Torontál“. Addig is, míg úgy lesz, boldog, elégedett, szeretetteljes ünnepeket kívánunk!

*

Kinevezések. Rónay Jenő, kir. tanácsos, megyénk főispánja a Gaál József m. alszámvevő elhalálozásával megüresedett II. ik alszámvevői állásra. Keresztes Aladár, eddigi 4. ik alszámvevőt, a Reitter Oszkár leköszönése folytán üresedésbe jött 3. ik számvevői állásra Szigethy József eddigi 5. ik alszámvevőt, — továbbá a 4. ik számvevői állásra Virágh Vilmos eddigi 6. ik, — az 5. ik alszámvevői állásra Hausladen Mátyás szegedi tank. kir. főigazg. irnokot, végleges minőségben, — továbbá a 6. ik alszámvevői állásra Zsirus Imre eddigi 7. ik alszámvevőt ideigl. minőségben kinevezte.

*

Halálozás. Mélyen megrendítő csapás érte Zeiller Béla, m. kir. államvasuti mérnököt, a kinek viruló szépségű ifju neje, e hó 21-én esti 6 órakor, rövid szenvedés után elhunyt. A mélyen sujtott család a következő gyászjelentést adta ki: Zeiller Béla magy. kir. államvasuti osztálymérnök mint férj saját mint gyermeke Gizella, Raichl Sándor és Margit mint szülők, Wassiliewits Anna mint nagyanya, özvegy Hátszeghi Apostol Mórné mint anyósa, Raichl Sándor és István mint testvérek, Zeiller Kálmán és Ödön mint sógorok, ifj. Raichl Sándorné szül. Weisenbrunner Gizella mint sógornő és számos rokonok és barátok nevében vérző szívvel tudatja felejthetlen szeretett neje illetve anyja, leányuk, unokája, menyje, testvérük, sógornőjük, stb. Zeiller Béláné, szül. Reichl Gizellának folyó évi december hó 21-én esti 6 órakor, életének 24-ik, boldog házasságának 7-ik évében rövid szenvedés után Nagy-Becskereken történt elhunytát. A boldogultnak drága tetemei folyó évi december 22-ik (kedden) napján délutáni 3 órakor N.-Becskereken (Kinizsy-utca Virágh-

féle ház, I. emelet) beszenteltetnek és még ugyanazon nap este Orsovára átszállítatnak, hol folyó hó 23-án délután 3 órakor a családi sirboltban örök nyugalomra elhelyeztetnek. Béke poraira! Nagy-Becskek, 1891. évi december hó 22-én.

*

A korcsolya-saison városunkban a karácsoni ünnepek beálltával köszönt be. A mult hét végén hidegre fordult időjárás csakhamar jégpánczéllal vont be a Begát s a „Torontál“ korcsolyázó és hajós egyesület is sietett jégpályáját Halifax hiveinek szolgálatára használni hatóvá tenni. A saison jegyek eddig szép számban keltek el, s az egyesületb. pénztárosánál Kp. Kovács László úrnál, (vármegyeház, főpénztár) továbbra is kaphatók és pedig felnőttek részére 5 frtéért, diákjegyek 2 frtéért. Mint értesülünk az egyesület tagjai idén több lampion-ünnepélyt szándékoznak rendezni s farsang utóján, ha az időjárás megengedi, nagy álarozos-menet lesz, melyhez minden abonnensnek joga lesz egy-egy ismerősét — jégre vinni.

*

Szilveszter-estélyt rendez e hó 31-én a nagybecskereki munkás-képző- és társas-egyesület. Az estély jól összeállított mulatságos programja a következő: 1. Wégler Gyula: „Csatadal“, férfikar. — 2. Löw Károly: „Die Reise des Herrn Pavlitze nach Grönland“, előadja Cserny J. ur. — 3. „Produktionen der Illusion“, előadja Moretti F. ur. — 4. Vida József: „Az anya fájdalma“, drámai szavalt, előadja Kiss J. ur. — 5. Attenhofer K.: „Die Maulbronner Fuge“, férfikar. — 6. „Anna keserve“, előadja Heiner mann Róza k. a. — 7. „Noah“, bohózat dal 4 képpel, előadja Polánek R. ur. — 8. Pache János: „Lob der edlen Musika“, férfikar. — 9. a) „Die Gigerl-Hochzeit“; b) „Barbara Ubrik“, humoros szavalt; c) „Die zwei Jesuiten von Krakau“, előadja Moretti F. ur. — 10. „Na und?“, couplé, előadja Watzek Gy. ur. — 11. „Feldweibel-Sturm“, előadja Podvin N. ur. — 12. Ullmeyer F.: „I traui mi nit recht“, humoros szavalt, előadja: Pinkert J. ur. — 13. Spazier J. K.: „Frisch trommelt auf den Tisch“, férfikar.

*

Tüzeset. E hó 20-án délelőtt 10 órakor, az oppovai negyedi déli sorban fekvő Kozlovácsi Cvetko-féle nádtetejű ház eddig még ismeretlen okból kigyuladván, a helybeli tűzoltó egyesület tagjai az adott harangszóra azonnal a tűz helyszínére siettek és azonnal hozzá is fogtak, Naszke Károly alparancsnok vezetése alatt, előbb a lokalizáláshoz, mert veszély volt, hogy a tűzhely mellett fekvő nádtetejű házakra is átesap a szél által hajtott láng. A lokalizálás teljesen sikerült is, és most a láng oltásához fogott a tűzoltóság. Körülbelül 2 óra alatt minden veszély el volt hártva. A butorok és egyéb házban levő szerek és eszközök nem szenvedtek kárt. Kiemelendők tartjuk, hogy a tűzoltóknak sikerült az égő istállóból három lovat kiszabadítani.

A ház nem volt biztosítva, a kár körülbelül 100 frt. Reitter Oszkár városi főkapitány és dr. Perisics főjegyző jelen voltak a tűz színhelyén.

*

A rabok karácsonya. A karácsonyi ünnepek alkalmából városunk közönsége a nbecskereki fogház bünhődő lakóiról sem feledkezett meg. Piukovics János, kir. ügyész buzgalma folytán ugyanis a rabok részére 26 frt gyült egybe, melyért a fogház rabjai egy hektoliter bort kapnak, a mi karácsony első és második napján lesz közöttük szétosztva. Az összeghez adományokkal járultak: Dr. Gyorgyevits 2 frt, dr. Stassik 2 frt, Weisz Manó 1 frt, dr. Holländer 1 frt, dr. Kiss János 2 frt, Vécsey Béla 2 frt, Nagy Árpád 1 frt, dr. Perisics Zoltán 1 frt, dr. Brájler Lajos 1 frt, dr. Végh Lajos 1 frt, dr. Mangold 2 frt, Schwarcz Mihály 2 frt, dr. Grandjean 1 frt, dr. Stern 1 frt, Biller István 1 frt, Kokits 1 frt, ifj. dr. Demkó Pál 2 frt, dr. Orsó Mátyás 2 frt, összesen 26 frt, melyért a kir. ügyész, a ki valóságos atyai gonddal őrzi és neveli rabjait, ez uton mond köszönetet. Megemlítjük még, hogy Krsztics polgármester, a jótékony célra való tekintettel, a bor után járó fogyasztási adót elengedte, a mi mindenesetre a polgármester nemes érzéséről tanuskodó cselekedet.

*

Meggyilkolt malomépítő. Tarras községben e hó 15-én reggel egy meggyilkolt férfi holttestére bukkantak. A holttesten három hatalmas szúrás volt észlelhető. A nyomban megejtett vizsgálat során megállapították, hogy a meggyilkolt Sári Mihály basahidi lakos, a ki malomépítés céljából idözött Tarrason. Kiderült továbbá az is, hogy Sári Mihály a 14-éről 15-ére virradó éjen Jovanov Zsiva tarrasi lakossal mulatott együtt, s hogy ezzel mulasztás közben összeszólalkoztak, állítólag azért, mivel Sári Mihály az általa elvállalt munka egy részét nem végezte el jól. A veszekedő felek aztán elváltak, s Jovanov Zsiva előre ment. Mikor aztán Sári is ugyanazon az uton eltávozott a korcsmából, Jovanov őt a sötétben megröhanta, s mindketten dulakodni kezdtek. A harcban a támadó kerekedett felül, a mennyiben előrántotta kését, s áldozatát három helyen megsebezve, megfutott. Sári Mihály véreben febrengve maradt a helyszínén, s az orvosi vélemény szerint 20—25 percz mulva kilehelte lelkét. A gyilkost a tbcsei járásbírósg kerítette kézre, s e hó 17-én a nagybecskereki ügyészséghez kísértette be. Jovanov Zsiva, a gyilkos teljes beismerésben van.

*

Hivatalos jelentés folyó évi november hóban Nagybecskerek városában észlelt közegészségügyi viszonyokról. Városunk lakosságának száma az 1891. évi népszámlálás szerint 22.000. Az összes elhaltak száma 61 a következő halálokokkal: torokgyík 2, ronsoló tkróklob 1, — veleszületett gyengeség 4, ránggöres 6, tüdőlob 6, tüdőgümörkor 11, szervisziybaj 1, bélhurut 6, idültveselob 1, agyvérömleny 1, aggkór 10, öngyilkos 2, hörghurut 3, agyburoklob 3, májrák 1, üszök 1, gerinczagy sorvadás 1, kizárt

lagyéksérv 1, (a két öngyilkos 1 lövés által, phosphor önmérgezés által). — Születés november hóban 78 jelentetett be. — A jelentés hónapban az egészségügyi viszonyok kedvezők voltak, a ragályos kórok csak igen szörványosan fordultak elő, a többi nem ragályos kórok közül a légző szervek hurutos bántalmi léptek fel nagyobb számban — Nagybecskerek, 1891. évi december 9-én. Dr. Haidegger Lajos, vár. főorvos.

Előfizetési felhívás

a

„TORONTÁL”

1892-ik év I-ső negyedére.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy előfizetéseiket minél előbb megtenni sziveskedjenek, hogy a lap pontos szétküldésében fenakadás ne történjék.

Az előfizetési pénzek postautalvánnyal a „Torontál“ kiadóhivatalához (Pleitze Fer. Pál könyv- és könyvnyomdája N.-Becskekereken, Hunyadi utca 10. sz.) címzendők.

A „Torontál“ kiadóhivatala.

Törvénykezés.

A nbecskereki kir. törvényszék végtárgyalásainak sorrendje. December hó 28-án: Stanok Szretya és társai, személyes szabadság megsértése. — Sisarkin Zsiva, sulyos testi sértés.

GAZDASÁG.

Komlótermelés Torontálban.

Martis A. lajosfalvi tanító urtól mult évben két érdekes cikket közöltünk, melyek egyike a nagyban üzött komlótermelés, másika a mályvatermelés előnyeit írta le, utánzásra buzdítva megynk lakosait. A vállalkozó szellemű tanító ur egy újabb levelében következőleg írja le újabb tapasztalatait:

„Mint talán emlékeznek az olvasók, tavaly a mályvarózsa tenyésztésbe is belefogtam, gondolván, hogy a phylloxera tönkre teszi a szőlőinket, egyes emberek tehát annál többet fogják gyártani a bort, ahhoz pedig testék is kell, tehát a mályvavirágnak igen szép ára lehet; csatlakoztam, mert három-négy év óta a mályva igen olcsó s egy métermázsája csak 50—60 frt. A temérdek munka mellett az ember többet kiad a munkásoknak, mint amennyi haszna van; azért az őszszel kiásattam szép mályvarózszámot. Helyibe tavasszal amerikai szőlővesszőket ültetek, mely megint csak hozzám készíti a borkereskedőket bort venni, hogy a gyártott boruk jobb legyen. De a szőlőnél is sokkal hasznosabb a komló, ez az igazi aranyat termő növény s talán csak a kávétermelés hoz nagyobb hasznot az embereknek. Tavaly, de különösen az idén a komlómnak dús gazdag termése volt, öröm volt nézni a virággal megtelt

növényre, de nem csak a szem, hanem az orr is delectálta magát a kellemes illaton.

Az életben az egyik ember a másik romjain találja szerencsését. Mint tudva levő dolog, tavaly a felhőszakadás ugy Cseh- mint Bajorországban a legnagyobb részét a komlónak tönkre tette, ennek következtében a komló ára igen nagy lett. Ha vártam volna, biztosan kétszer annyi pénzt kaptam volna a komlómért mint kaptam. Elhamarkodva 240 frttal adtam el egy métermázsát; $\frac{3}{4}$ kataszteri holdból megtermett 260 kilógramm, úgy, hogy azon kis területből 624 frtot kaptam.

Ez évben a komlótermés dús gazdag volt. Tavaly kiültettem $\frac{1}{4}$ holdat komlóval, úgy hogy egész holdból arattam a komlóvirágot. Mind amellet, hogy a mult tavasz nem volt kedvező a komlónak, mert bizonyos féreg rágta a fiatal hajtásokat, úgy, hogy a növény visszamaradt a növényében s csak májusban kezdett jobban emelkedni, s daczára annak, hogy augusztus hó is hozott végefélét szokatlan két vihart, melyek legalább ötven kilogramm komlóvirágot tönkre tettek, mindezek daczára 1600 \square -ből kaptam 450 kiló termést. Ez idén eladtam egy métermázsát 110 frttal, kaptam tehát 495 frtot. Meg vagyok elégedve az árral, mert a csehországi szaazi komlónak az ára most 150—160 frt, és ez a legjobb komló a világon, a csehországi ausiczi a közép minőségű komlóhoz tartozik és ennek az ára 100 frt körül van, így tehát a lajosfalvai komló a csehországi komlónál is jobbnak lett elismerve.

Bátor vagyok a torontálmezei gazdasági egyletet figyelmeztetni ezen hálás termelési czikkre, különösen pedig a munkásbátor embereket a következő községekben: Ozora, Antalfalva, Torontál-Vásárhely, Czrepaja, Franzfeld, Réva-Ujfalu, Petrovoszello, Alibunár, Szöllős, Iláncsa, Ferdinandsfalva, Dobricza és Számosban, hol a talaj igen alkalmas a komlótenyésztésre, s így már annál is inkább hozzá fogjanak a komlótenyésztéshez, mert a beruházás nem kerül oly sokba. Az én berendezésem szerint egy holdon kell 88 darab oszlopfa, azután 5—6 métermázsas elhasznált távirdai sodrony, mely a magyar királyi kereskedelmi ministeriumnál kérvényre 9 frt áron kapható, továbbá 3000 komlógyökér, mely nálam 20 frtért kapható. Egy holdnak berendezése tehát kerül 200 frtba. De már második évben kaphat az ember, mint nálunk például bizonyos Havela Márton kapott, első évben $\frac{3}{4}$ holdból 46 frtot, a második évben pedig 360 frtot.

Lajosfalván nehezen, de mégis hozzáfognak embereink a komlótenyésztéshez. Nekem van már 2 holdam. Havela Mártonnak $\frac{3}{4}$ holdja, Gomásik Györgynek $\frac{1}{2}$ holdja és Valenta Józsefnek $\frac{1}{4}$ holdja. Reményem, hogy jövő évben legalább 5—6 hold ujra ki lesz ültetve.

Csak kitartó munka nyújt áldást!

Martins A.,
tanító.

KÜLÖNFÉLÉK.

A délvidék méhészete az 1890. évben. Grand Miklós méhészeti felügyelő érdekes statisztikai adatokat tesz közzé méhészetünk 1890 évi állapota felől: Ezek szerint az 1890. év őszén az egész országban volt mozgó szerkezetű kaptárakban 87.062, közönséges kasokban 284.758, összesen 371.720 méhesalád. A méhesaládok ez évi száma az 1887. évit 16.261, az 1888. évit 7099, az 1879. évit 28.823 méhesaláddal haladja meg. 1890-ben az egész ország területén 18.183 métermázsas mézet és 106.675 kgr. viaszot termettek. A méz értéke 545.511 frt, a viaszé 106.675 frt, összesen 652.186 frt. A méhtermékek után nyert bevétel az 1887. évit 359.685 forinttal, az 1888. évit 314.868 frttal és az 1889. évit 379.434 frttal mulja felül. Fényes bizonyítéka ez annak, hogy az okszerű méhnyésztés hazánkban évről-évre halad és mind nagyobb lendületet vesz. Az egész országban legnagyobb méhnyésztése van Torontál megyének, hol a mult évben 175 község területén 22.249 méhesalád volt; a termelt 1691 métermázsas méz és 6850 kgr. viasz értéke 57.590 frt. Mindjárt utána következik Temes megye méhészete. E megyében 187 község területén 17.187 méhesalád volt; a termelt 1178 mm. méz és 10609 kiló viasz értéke 46.951 frt. Bács-Bodrogh megye 22.417 frt értékű, Krassó Szörény megyében 135 község területén 13.878 frt 10 kr., Arad megyében 157 község területén 8654 frt. Csanád megyében 26 község területén 2138 frt. értékű méz és viasz termeltetett.

A nyulak ellen való védekezés. Alig van kertész, ki több vagy kevesebb szert ne tudna a nyulak ellen, mely szerek között sokszor neveltséges, hanem a fákra nézve káros hatásúak is találhatók, úgy, hogy ezek miatt mennek tönkre a nyulak által megkímélt fák. Ilyenek pl. az összes kenőcsfélék, melyek közül, mint a fákra egyenest halált hozót első helyen a kátrányt kell emlitenem és csak másod sorban a róka- és kutya zsirt és ezekhez hasonlókat. Sokan a mézsztejbe vegyitenek mindenféle anyagokat, mint pl. vért, aloéport, hamut stb. Csakhogy míg a mézsztej, vér, hamu és friss szarvasmarhatrágya vegyíték hatályos a fa kérgében elősködő és oda rejtőzött férgek ellen, még ha a keserű ízű aloéporral van is vegyítve, nem használ semmit, mint ezt épen az elmult télen bő alkalmunk volt tapasztalhatni, a midőn ezen fent leirt szerrel tettünk kísérletet. Épen így nem sokat ér azok okoskodása sem, kik a nyulak által kedvelt cserjékkel, mint pl. a pukkanó dudafürt fái (zanot) és ezekhez hasonlókkal ajánlják a gyümölcstelepet körül hinteni, hogy a nyulaknak legyen mivel jólakniok. Balga okoskodás! melyre nem reflektálnak, ha azt nyomtatásban nem találtuk volna feldicsérve. Ezek ajánlói nem gondolták meg, hogy a nyulak előbb megesszik a védsővényt, vagy a felhintett drága szénát és aztán csemegének felfalatozzák a fákat. Mindezekből tehát az tűnik ki, hogy sem kenőcsök, sem védsővények nem biztosítják gyümölcsfainkat a nyulak rongálásai ellen, minélfogva mint célhoz nem vezető védekezési eljárásokat, bátran mellőzhetjük. Önkényt következik már most azon kérdés: mit alkalmazunk helyettük? A felelet nagyon egyszerű: vegyük körül gyümölcstelepeinket jó kerítéssel, ahol pedig magányosan álló fák vannak, vagy kerítetlen a telep, ott kötözzük be a fa törzsét náddal, tuskével, vagy alkalmazunk körülötte henger kosárfonatot stb. De sem zsuppszalmával, sem tengeri szárral nem czélszerű a fák törzsét bekötözni; mert mindkettőben tanyát üt az egér és nem sokkal kevesebb kárt tesz a nyulnál; sőt talán még többet, mert épen a föld színe fölött fosztja meg a fát héjától, minek folytán az okvetlenül kipusztul, holott a nyul csak a hóvonal feletti részt teszi tönkre és ha ott visszametszük a fát, az még néhány év alatt helyre pótolhatja veszteségét, de az egér okozta rágásba, mint említém, legtöbb-

ször belehal az egész fa. Az elmondottakból egyuttal az is következik, hogy kerítetlen helyekre csakis magas törzsű fákat ültessünk, azon ideával pedig hagyjunk fel, hogy félmagas, vagy törpe fákat máshova is lehet ültetni, mint kerített kertekbe, mert azokat nem lehet tökéletesen bekötözni, minek folytán a nyulak, ba megkímélik is a törzset, elpusztítják a koronát, mi épen olyan kár, mintha a törzset tették volna tönkre. Félmagas és törpe fákat tehát csakis kerített helyre ültessünk, a szabadba pedig kizárólag magas törzsűeket, és azokat a most elmondott módon oltalmazzuk a nyulaktól, így aztán nem lesz okunk panasza. Ki czélt akar érni, annak az eszközöket sem szabad sajnálnia, melylyel ezen czélt elérheti.

Gyermekeink számára a legjobbat! Ki nem akar törekeny játékszereket vásárolni, ki gyermekeinek játéka felett örülni akar, szóval, ki kedvesei számára a legjobbat akarja, annak a Richter F. Ad. és társa bécsi czég képes árjegyzékének áttekintését ajánlhatjuk. Különösen minden anyának kellene ezen árjegyzéket figyelemmel átolvasni a karácsonyi ajándék bevásárlása előtt anynyival inkább, mert ezen könyvecske ingyen és bérmentesen megküldetik. (410)

Külső használatra. Testrészek fájdalmai, csúzos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a „Moll-féle franczia borsesz“-szel gyógyíttatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés napokint utánvétellel Moll A. gyógyszerész s cs. és kir. udv. szállító által. Bécs, I. Tuchlauben 9. sz. A vidéki gyógyszer-tárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. 4

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

Hirdetések.

1777. sz. kig. 1891. (447 - 1)

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előljárosága részéről ezennel közhírre tétetik, miszerint a Bótos község tulajdonát képező s Elizenham mellett fekvő 351 hold szánható réti terület 1892. évi január 10-én d. e. 10 órakor a Bótos község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadatni fog.

A bértartam 4 év vagyis 1892. április 1-től 1895. évi október 15-ig.

Ezen árveréshez a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a feltetelek naponta a község-házánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Botóson, 1891. évi Deczember 22-én.

Előljároság.

Csuz, köszvény, tagszagatás, fejfájás, csipőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhítő szer és majdnem minden gyógyszer-tárban kapható 40 és 70 krért. Minthogy utánzások léteznek, ennélfogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller“
kérendő. (410b—183)

5930. kig. sz.

(436—3.3)

Pályázati hirdetés.

Zsombolya községében üresedésbe jött segédjegyzői állás betöltésére pályázatot nyitok, s felhívom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám 1891. évi december hó 26. d. u. 5 órájáig benyujtsák.

A választás Zsombolya község-házánál 1891. évi december 28. d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Ez állással o. ért. 500 frt évi fizetés van egybekötve.

Zsombolya, 1891. évi december 10.

Bielek Antal, főszolgabíró.

5688. sz. kig.

(433—3.3)

Pályázati hirdetés.

A megüresedett tóbai körjegyzői állásra, melyhez Tóba és Mollyfalva község tartozik, pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint a törvény értelmében felszerelt kérvényüket alólírotthoz folyó hó 28-ának d. u. 5 órájáig benyujtsák.

Ezen állással következő fizetés van egybekötve és pedig Tóba község részéről:

- a) készpénz 440 frt,
- b) szabad lakás,
- c) házi kert.

Mollyfalva község részéről:

- a) készpénzben 160 frt,

valamint a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

A választás folyó évi december hó 30-án fog Tóba község-házánál megtartatni.

Zsombolyán, 1891. évi december hó 9-én.

Bielek Antal, főszolgabíró.

7808. ki. 1891.

(432—3.3)

Pályázati hirdetés.

Szerb-Neuzina községben elhalálozás következtében üresedésben levő kör-
szülésznői állás betöltendő tévén, a választás jövő évi január hó 14 én d. e. 9 órakor Szerb-Neuzina község-házánál fog megtartatni. Ezen szülésznői körhöz Szerb-Neuzina község székhelylyel Szerb- és Horv.-Neuzina község tartozik. Javadalmazása következő: Szerb-Neuzina község részéről évi 60 frt és Horv.-Neuzina község részéről 30 frt, továbbá minden szülés körüli segélynyújtásért mindkét községben 1 frt.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szülésznői oklevelükkel felszerelendő pályázati kérvényüket a választás napjáig a módosi járás főszolgabírói hivatalához nyujtsák be.

Módoson, 1891. évi december 4-én.

Lebánovich István, főszolgabíró.

Egy éltesebb kisasszony

ki hosszú éveken át mint kulcsárné alkalmazva volt, keres ugyane minőségben állást valamely uradalomnál, vagy mint társalkodóné egy idősebb urhölgy mellé.

Ajánlatok kéretnek e lap kiadóhivatalához.

(434—3.3)

! Pénz !

földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett a legkisebb összegtől a legmagasabbig

közvetítettik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálók minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlására és eladására, nemkülönben mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra. Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

(6 30.30)

RUMBOLD B.

czim- és czimer-festészeti, papirmase művek, zászló és diszitési czikkek gyara.

Alapított 1842.

Czim és czimerfestészeti tárgyak, családi czimerek, kamarási táblak és családtáak összeállítása és műfestese,

plasztikus papirpép-művek.

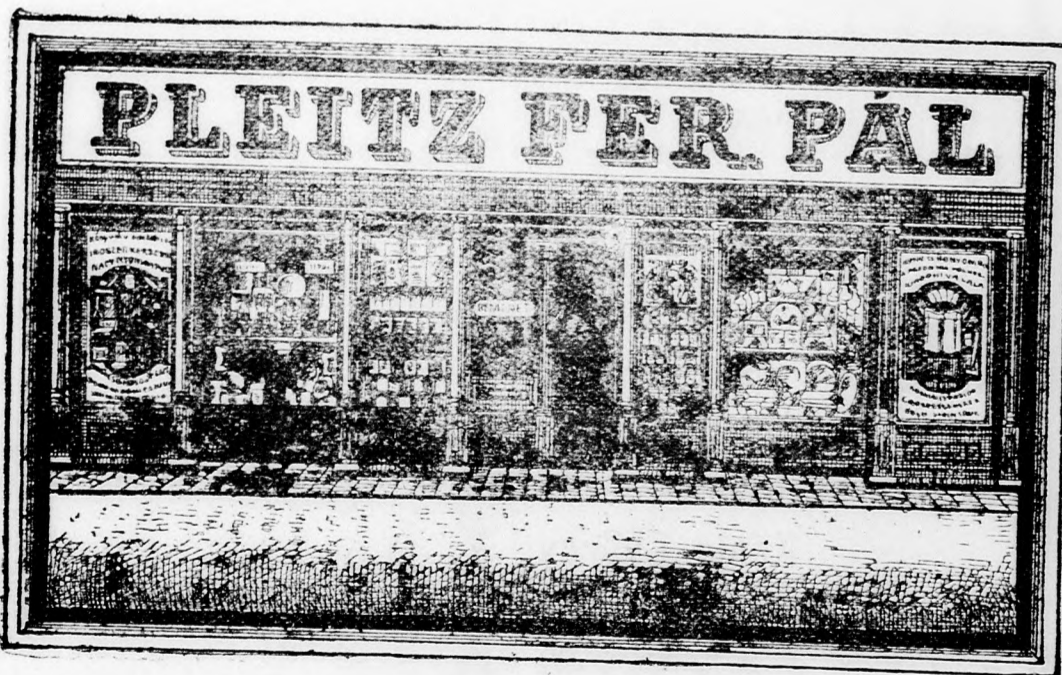
Választási zászlók és jelvények.

Mennyezet-diszitmények (rosetták) és diszitési tárgyak, kölcsön és eladási árban. (402—10.8)

Diszitések ünnepélyekhez.

Gyár:
külső vaczi-út 1722.
Telefon: 907.

Iroda:
IV., muzeum-körút 13.
Telefon: 52—09.

könyv-, mű-, zenemű- és papirkereskedése

Nagybecskereken

ajánlja mindennemű

karácsonyi és ujévi ajándékok

nagy raktárát.

17265. sz. ki. 1891. (446—1.1)

Hirdetmény.

Kik a magas kormánytól ingyen selymérpetét, az 1892. évi tenyész-tésre annak idején kívánnak, jelentsék magukat azonnali a városi I. ső jegyzői hivatalban, jegyeztessék fel az ott levő ivekre neveiket, ugymint, hogy mennyi petét kívánnak.

A ki ez alkalommal elmulasztaná magát jelenteni, az utólagos jelentkezéskor csak kevesebb petét fog kaphatni, mintsem kívánt volna.

A kik jelentkeznek, kötelezik magukat a pete átvételére.

A ki ingyen petét elfogad a kormánytól, kötelezi magát a következőkre:

1. Kötelezi magát másól petét el nem fogadni;

2. Kötelezi magát minden gubót beszállítani azon, hozzá legközelebb eső királyi beváltó-intézethez, mely neki a pete kiosztás alkalmával tudtára fog adatni. A gubók tekintet nélkül arra, hogy ezek I. vagy II. osztályúak, tekintet nélkül arra, hogy puhák-e, vagy dupla-gubók, kilónként 90 krajczárért váltatnak be, csak a külsőleg is fekete gubók, mint teljesen haszonvehetetlenek váltatnak be kilónként 10 krajczárjával;

3. Azok, kik termelt gubóikat bárki másnak, kereskedőnek, házalónak stb. eladnák, meg fognak büntettetni, később meghatározandó összeg erejéig.

N.-Beckerek, 1891 decz. 16-án.

Krsztics János.
polgármester.

Segédjegyző kerestetik.

Egy a jegyzői szakmában teljesen jártas segéd nálam azonnal felfogadtatik. — A hivatalos nyelven kívül a szerb nyelvnek szó- és írásban bírása kívánatos.

Dolován, 1891 december 18-án.

(444—3.1) **König György,**
jegyző.

„Korona”-szálloda Nagy-Beckereken.

Elsőrangú szálloda a város központján. Szobák 1 frittól feljebb. Kávéház és étterem.

(419-52.6) **Herczl S.,**
szállodás.

Csúz és köszvény

csúzos fej- és fogszakgatások, ütési és ficzamosási, valamint fagy-daganatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevű gyógyszer, melynek üvege 50 kr. vagy 1 fritt minden gyógyszerárban kapható. A Reparatort a Rókus-kórházban 136 esetben tétetett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Verszegénység és sapkór ellen

gyenge gyermekek erősítésére kitérő hatású és pompás ízű szer a Tokaji china vas-hor. mely az orsz. egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedéllyel látottat el. Kis üveg ára 1 fritt 60 kr., nagyé 3 fritt.

Arcz- és kézbőrnek tisztítására,

táplálására szolgál a Crème de Marguerite. Egy üveg ára 2 fritt. Előkelő körökben igen elterjedt.

Üde, gyermeked,

tiszta arcbőr nyerhető rövid időn az Acatia arczcrème segítségével. Üvege 1 fritt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illata, kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelté. 1 drb 50 kr., 3 drb dobozban 1 fritt 40 kr.

LA COURONNE

a legfelségesebb zsebkendőillat. Ara 1 üvegnek 1 fritt 50 kr.

Ezek gyógyszeráram kiválóbb specialitásai, melyek főváros- és országszerte a legjobb hírnevűek örvendenek s postán is küldetnek. (416—6.6)

KRIEGNER GYÖRGY

gyógyszertára a „Magyar Koronához”.
BUDAPEST, Kalvintér.

Körrejtely. Érdekes, nélkülözhetlen játék a hosszú téli estékre. A körrejtely csak akkor valódi, ha a jelvényével a Horgonynyal el van látva

Ezer meg ezer szülő dicsérőleg elismerte a híres (410c—8.7)

Horgony - Kőépítőszekrények

nagy nevelési értékét; jobb játék nem létezik gyermekek és felnőttek számára! Részletesebbet ezekről valamint a „Körrejtelyről” képes árjegyzékünkben találni, melyet minden szülőnek meg kellene rendelni, hogy kellő időben gyermekeik számára igazán alkalmas karácsonyi ajándékot kiválaszthatnak és megrendelhetnek. Az árjegyzékek ingyen és bérmentesen küldetnek szét. — Minden kőépítőszekrény a „Horgony” jelvény nélkül közönséges és kiegészítésre nem alkalmas utánzások, ennél fogva mindig

Richter féle Horgony-kőépítőszekrény

kérendő és csak ilyen fogadandó el. — Minden finom játékszer-kereskedésben 35 krtól 5 frittig és feljebb kaphatók.

Richter F. Ad. és társa, első osztr. magy. csasz. és kir. szabad. kőépítőszekrénygyár. Bécs, I. Niebelungengasse 4. Olten, Rotterdam, London, E. C., New-York 310 Broadway.

Tavaszi
gyógyítás

Nyári
gyógyítás

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás.

Legjobb
bedörzsölő
szer
köszvény
csúz
és minden
meghűlési
betegségek
ellen.

MOLL SEIDLITZ POR

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörccs, gyomorerégés, nyálk. széregedés, májbajok, vertolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 fritt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (8—48.48)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívélyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel Steinko T. J., lelkész Honnenschlagban.

MOLL FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

mindennemű testfájdalmak és bémulásnál; burogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásonál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszullet, hányás, kolika és hasmenésnél. — Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban és anyagkereskedéseiben. — MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két üvegnél kevesebb nem küldetik. (8—48.48)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholupban.

Nagy-Beckereken kapható Kellner József, Kovács Sándor és Moczkovcsák Dezső gyógyszer. uraknál.